

Vereniging Vrienden van de Passiebloem

Redactieadres: Brederostraat 129 - 8023 AS Zwolle

IBAN: NL84 SNSB 0933 7349 05

Website: www.molendepassiebloem.nl

<https://nl-nl.facebook.com/OliemolenDePassiebloemZwolle>

https://twitter.com/MIn_Passiebloem

Jaargang 19
nummer 47 (augustus 2015)

De Passiebloem heet Zwolle welkom!

Open
MONUMENTENDAG

ZATERDAG
12
SEPTEMBER

Op de Open Monumentendag, zaterdag 12 september a.s., tooit oliemolen De Passiebloem aan de Vondelkade zich feestelijk als welkom voor iedereen die de molen van binnen en buiten wil bekijken.

Het Open Monumentendag-thema voor 2015 is: **'Kunst en ambacht'** en daarom mag iedereen die op dit gebied iets met molens doet naar De Passiebloem komen en daarmee pronken. Teken, schilder of borduur je molens, bouw je ze van lego of luciferhoutjes, komt en laat dat zien!

De Passiebloem is een bijzondere oliemolen waarvan er

maar 8 in Nederland zijn. Als er wind is, draaien buiten de wieken en is er binnen veel te zien: slaande oliepersen en indrukwekkende grote raderen.

De molenaars bedienen allerlei werktuigen en zijn druk in de weer met het olieproces, waarbij olie uit lijnzaad wordt gewonnen.

Deze lijnolie is goed te gebruiken voor schilderwerken en onderhoud van hout en is te koop in het molenwinkel-tje. Op Open Monumentendag 10 % korting op deze olie.

Daarnaast worden er diverse meelsoorten verkocht,

aangeleverd door een korenmolen uit de buurt.

De molen is interessant voor jong en oud. Zonder kosten worden rondleidingen gegeven, met uitleg over bouw en werking. Ook voor kinderen is er veel te zien; elk kind mag een mooie kleurplaat mee voor thuis.

Op het terras bakken de molenbakkers heerlijke pannenkoeken. Gratis koffie, thee en limonade maakt dit bezoek aan de molen extra feestelijk en compleet.

Voor vragen en inlichtingen
038 4547348

of via de website
oliemolendepassiebloem.nl

PassieHistorie

De vijf gebroeders

Onlangs was ik in het Kröller-Müller museum op de Hoge Veluwe. Daar was een tentoonstelling waar het werk van Vincent van Gogh centraal stond. Het museum heeft zelf al een hele grote collectie en nu waren er ook werken van elders te zien en ook verschillende tekeningen. Van Gogh heeft heel veel gemaakt in de tien jaar dat hij werkte. Op zijn 27e besloot hij kunstenaar te worden en toen hij 37 was overleed hij. Een van zijn tekeningen trok mijn bijzondere aandacht want het was een 'gezicht op de Weeskinderdijk' (niet te verwarren met Kinderdijk – dat is een dorpje in de punt van de Alblasserwaard met heel veel molens). De Weeskinderdijk is een dijk in Dordrecht die een inham van de Oude Maas omsluit; het gaat maar om enkele honderden meters. Die inham van de Oude Maas was een zogenaamd balkengat, waar boomstammen in het water lagen voor ze werden verzaagd. Op deze dijk stonden,

toen van Gogh de tekening maakte in 1881, welgeteld *tien* molens. Zes houtzaagmolens (vanwege dat balkengat) en drie oliemolens(!) en nog een pelmolen. Van Gogh had dat tafereel gezien vanuit de trein die er vlak langs komt, en hij rustte niet voordat hij het had getekend. Ongeveer op de plek waar hij tekende woont nu mijn vroegere tandarts. Ik heb op die dijk 20 jaar gewoond. Toen ik er in 1980 kwam wonen was er van de molens geen spoor meer te vinden. Van het balkengat waren nog stukken water over, maar die werden al spoedig gedempt. En, o ja, waar het balkengat geweest was, was nu een grote houtzagerij met talloze boomstammen die gezaagd en wel lagen te drogen. Ik heb vaak gedacht: Hoe zou het eruit gezien hebben vroeger. En nu kreeg ik er een plaatje van via Vincent van Gogh.

Op dezelfde manier droom ik wel eens van het plaatje dat te zien moet zijn geweest toen er langs de Nieuwe Vecht 5 oliemolens ston-

den: vijf gebroeders! En wat is er eigenlijk, afgezien van de Passiebloem, van die vier andere molens geworden. Ik heb daar een beetje naar zitten speuren en heb het volgende gevonden.

De Roode Molen was de oudste, gebouwd in 1724. Na 210 jaar moest hij wijken voor wegaanleg. Tijdens het sloopproces is hij afgebrand.

De Aloë was van 1804, een olie- en pelmolen. In 1871 werd hij onttakeld en werd het werk aangedreven door een stoommachine. In 1877 is hij verbrand. Op die plaats werd een oliefabriek gebouwd met dezelfde naam.

Een stukje verderop, ter hoogte van de Bankastraat verrees in 1817 De Fortuin (niet te verwarren met 'Het Fortuin', een houtzaagmolen). De Fortuin was een olie- en pelmolen en werd in 1909 gesloopt.

Nog verderop stond dan De Hoop, in 1832 voor het eerst genoemd, maar waarschijnlijk ouder. In 1817 was er namelijk op dezelfde plaats een molen met de zelfde naam afgebrand. Daarna werden er aannemers gezocht voor de nieuwe te bouwen molen die dus niet lang na 1817 zal zijn verzezen. Deze molen bestaat nog. Hij is in 1886 verkocht en omgebouwd tot graanmolen. Hij heet nog steeds De Hoop en staat in Appel bij Nijkerk. In 2005 is hij gerestaureerd. Zo komen de molens van toen toch iets dichterbij en ik heb ook nog een plaatje gevonden om onze fantasie te hulp te komen. Vooraan zien we de Roode Molen, daar achter de Passiebloem en rechts daarvan de Aloë fabriek. Op de achtergrond is nog het silhouet van de Fortuin zichtbaar. De Hoop moet je er maar bij denken.

Han Horsman

PassieColumn

Passie-bloem

Als ik aan 'onze' molen - De Passiebloem - denk, komt mijn oom Jaap ook vaak in mijn gedachten. Hij was een goed tuinier, lang geleden opgeleid aan de tuinbouwschool in Frederiksoord. Ruim veertig jaar was hij verantwoordelijk voor gemeentelijke plantsoenen. Hij kon gedreven praten over z'n werk.

Maar de passie spatte er af als hij het had over 'de' passiebloem (*passiflora edulis*) in zijn tuin; een fraaie klimplant die zomers met dikke takken en prachtige bloemen het tuinhek bedekte. Zelf heb ik de passiebloem een paar keer als kamerplant gehad, en ik droomde er wel eens van om net als oom Jaap hem te bevorderen tot tuinplant en dan ook in strenge winters over te

houden. Het is er niet van gekomen. Oom Jaaps passie voor zijn passiebloem begreep en begriep ik.

De Passiebloem is ook een passie waard!

Jacques van Santen

PassieActief

Oliemolen De Passiebloem zoekt enthousiaste gidsen die in de molen bezoekers en groepen rond willen leiden en zo nodig praktisch de handen uit de mouwen willen steken.

Door de toenemende belangstelling wordt de Passiebloem meer en meer bezocht. Behalve publieke openstelling op twee vaste zaterdagen en een woensdagmiddag in elke maand, komen veel verzoeken binnen van groepen en scholen voor bezichtiging op andere dagen. Om ook aan die verzoeken te kunnen voldoen is een aanvulling op het aantal vrijwilligers gewenst.

De molen wordt bezocht door belangstellenden uit alle windstreken. Als rondleider begeleid je de bezoekers en/of groepen door de molen waarbij je vooral oog houdt voor hun en jouw veiligheid. Als je wat meer talen spreekt dan het Nederlands is dat mooi meegenomen maar vooral enthousiasme en aanpassing van je verhaal aan de rond te leiden bezoekers vinden we belangrijk.

Houden van ambachtelijk werk, oude techniek met toegepast vernuft en interesse in een stukje Zwolse geschiedenis is een pré. Kennis over bouw en werking van de molen wordt je theoretisch en praktisch aangereikt.

Heb je interesse of wil je meer informatie? Stuur dan een email naar:

info@oliemolendepassiebloem.nl
of kom langs in de molen!

PassieGastenboek

Vaet groeten van Muis Jan Deurne
een geweldige molen!
Charles de Thèye

It is my first time that I visit a windmill and it has been so interesting. I will bring my family here to see the windmill. People in the Netherlands are so nice.
Thank you very much. ☺

PassieGasten

Op woensdagmiddag 26 augustus kwamen wethouder Jan Brink, vergezeld door twee ambtenaren, voor een werkbezoek op de Passiebloem; ook vier (burger-)raadsleden gaven acte de présence: Patty Wolthof, Eildert Noorda, Henk Schippers en Harold van Vilsteren. Ze werden welkom geheten door de voorzitter van de Vereniging

van Vrienden van Oliemolen De Passiebloem. De molen draaide goed en er werd flink olie geslagen. De bezoekers zijn rondgeleid en hebben vooral ook kennis genomen van wat er in april en mei aan fiks onderhoudswerk is verricht. Voor de wethouder en de (burger-)raadsleden was

het de eerste kennismaking met de molenin-bedrijf. Ze waren onder de indruk van de molen en de molentechniek op zich. Ook prezen ze na afloop het enthousiasme en de inzet van alle vrijwillige medewerk(st)ers, in het bijzonder de molenaar(st)ers en de gidsen.

Molenrijmen

Kent gij de streek?

Waar voorheen molens draaiden,

Bij honderden geteld,

en hunne roeden zwaaiden,

En suisden door de lucht,

en snorden in de wind.

Waar ondernemingsgeest en koopmanschap regeerden,

Waar wiskunst en techniek het kapitaal beheerden?

Kent gij die streek?

Dat is mijn Zaanstreek, mijn vrind!

Willem Buis

PassieWie

*Bestuur
Vereniging Vrienden van
Oliemolen
De Passiebloem*

Jacques van Santen
voorzitter

Marcel Vierhuis
secretaris/penningmeester

Jan Versteegde
2e penningmeester

Tamar Tonnema lid

Bart Bethlehem lid

*Molenadres:
Vondelkade 175 Zwolle
Contactadres:
Brederostraat 129
8023 AS Zwolle
T. 038-4543222*